Protection of the Temple of Neelamma.

*Q.—406. Sri MAHANTASWAMY (Shahapur).—

Will the Government be pleased to state :—

(*a*) whether the temple of Neelamma (wife of Sri Jagajyothi Basaveswara) would be submerged under the Upper Krishna Project ;

(*b*) the steps they have taken to protect the said temple which is a pilgrimage centre ;

(*c*) whether they intended to convert this as an island temple ;

(*d*) if so, the estimated cost of the same ?

A.—Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).—

(*a*) The temple of Neelamma at Thangadagi will not be submerged by the construction of Siddapur Dam Stage I but will be submerged under Stage III as proposed.

(*b*) At present only Stage I is sanctioned and work is in progress. Since Stages II and III are not yet sanctioned the question of protection does not arise at this stage.

(*c*) Do.

(*d*) Do.

ಶ್ರೀ ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿ.—ಸಿದ್ದಾಪುರ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದರಿಂದಾಗಿ ನೀಲಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನದ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಮೂರನೆ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮೊದಲನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಡೆಯಾಗದೇ ಇರುವಾಗ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹಾಗೇ ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಏಕೆಂದರೆ 1607 ಅಡಿ ಎತ್ತರದವರೆಗೆ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎತ್ತರವೂ ಇದೆ. ಈಗಿರುವ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನೀರು ಅಷ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೂರನೇ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೇಗೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿ.—ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆಯೇ ನೀಲಮ್ಮ ದೇವಸ್ಥಾನವೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವೂ ನೀಲಮ್ಮನವರ ದೇವಸ್ಥಾನವಂತೆಯೇ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮೂರನೇ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸಂಗಮೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಲು ತಕ್ಕ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿದ್ದಯ್ಯ ಕಾಶೀಮಠ.—ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿ ಪಡೆದಂತಹ ಈ ನೀಲಮ್ಮ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಮೂರನೇ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟುವಾಗ ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿಡಲು ಸರಕಾರ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಸರಕಾರ ಆದನ್ನೇ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

Sri K. LAKKAPPA.—Is it not the duty of the Government to protect the feelings of the people in offering worship to that deity ? In accordance with the Government decision, at that stage, this will be submerged. Is it not opposed to the Constitution ? Does it not wound the feelings of the people there ? Will the Government stop that ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಜನಗಳ ಮನಸ್ಸಿನ ಪರಿಣಾಮವೇನೇ ಇರಲಿ ಇಂತಹ ಪವಿತ್ರವಾದ ದೇವಾಲಯಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದೇ ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ತಮ್ಮಂತೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಗೇನಾದರೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಕೊಡಲು ಜನಗಳೇ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸರಕಾರ ಪರ್ಯಾಲೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷದಿನ ಯಾವ ಆರ್ಟಿಕರ್‌ನಲ್ಲಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದನ್ನೂ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪಿ. ರೇವಣ್ಣಸಿದ್ದಪ್ಪ.—ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುಳುಗಡೆಯಾದರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕಟ್ಟುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಆ ಕಾಲವಲ್ಲಿ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ಈಗ ಬಹಳ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆ ಬಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಪಾವಿತ್ರ್ಯತೆಯ ಹೆಸರನ್ನುಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಹಿಂದೆ ಕಟ್ಟಿದಂತಹ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ ಹೆಸರನ್ನೂ ಈಗ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತಿರಾ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹಿಂದೆ ಯಾರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿತ್ತೋ ಅವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೇ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳೇ ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜನಗಳಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದೇನು ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತೋ ನನಗೇನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮಹಂತಸ್ವಾಮಿ.—ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮೊದಲನೆ ಹಂತದ ಕೆಲಸಗಳು ಪ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿವೆ ಎಂದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆದಿರುವುದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇದಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಏರ್ಪಾಡುಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ.

Sri K. LAKKAPPA.—The right of worship has been guaranteed under the Constitution. If the deity has to be submerged at the instance of the Government, does it not...

Mr. SPEAKER.—May I ask the Hon'ble Member under what article of the Constitution he is raising this question?

Sri K. LAKKAPPA.—Article under the Fundamental Rights.

Mr. SPEAKER.—It is not asking for information, factual information. I will withhold that question. Then, we shall see. Right of worship is an incorporeal right which cannot be submerged. The temple may be submerged, submersion of the temple for a scheme ..

(Interruption)

I will clarify. Particular locale, particular deity, particular votary and particular time of worship—all these particulars...

(Interruption)

Next Question of Sri T. Madaiah Gowada, No. 388. He asked that it may be held over and regarding Question No. 458 of Sri A. J. Dodmeti, the Hon'ble Minister is absent. He has written to me that he is indisposed. So I will hold it over. Question No. 442 is also held over.

Next question of Sri Mahantaswamy may be taken up.